

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombat,
egész ivon.Szerkesztői Iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JOZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:

Egész évre: - 6 frt. - kr.
Fél évre: - 3 " - "
Évnyugodra: - 1 " 50.

Hirdetések

A hat hasábos petitsorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Helyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitl térre”
egy petis sor beiktatás díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsa: a KIADÓ-HIVATAL, Postán; ZEISLER M.
Bécs, Hamburg, Berlin, Majan-m-Frankfurt és Pape-
ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipsea, Bern, &
Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Előfizetési felhívás,

ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY

kiterjedve

SOPRON- és VAS-megyékre

ozimti vegyes tartalmu hetilap

1868-adik évi július—decemberi
félévi folyamára.

Lapunk mult számával befejeztük az 1868-iki első félévi folyamot, mely alkalommal féléves előfizetőinknél letelt az előfizetési határidő, azért tisztelettel felhívjuk annak mielőbbi szives megújítására, hogy lapunkat rendszeresen s minden fennakadás nélkül megküldhessük.

„Jelenet a lengyel szabadság harcából” című ideai műmellékletünk 40 kr. beküldése mellett nálunk átvehető, kívánatra postailag küldjük meg.

Előfizetési ár lapunk homlokán látható.

Hirdetéseket gyorsan és jutányosan közlünk.

Nagy-Kanizsán, július 1-én, 1868.

A kiadó hivatal.

Nagy-Kanizsa, július 1. 1868.

Lapunk közelebbi száma zalai hirrovatában említettük, hogy Főtisztelendő K. a. d. s. Rudolf királyi tanácsos és tankerületi főigazgató ur ó Nagysága Nagy-Kanizsára szerencsésen megérkezett.

Az összes gymnasiumi s elemi osztályokban magas látogatása alkalmával az ifjúságot atyailag lelkesíté, ösztönözé ernyedetlen szorgalom- és iparkodásra, a tanult tantárgyakból szakavatott kérdéseket tett s minden osztályban hosszab ideig examinálta a tanulókat. Szerencsétlente szives megjelenésével városunk egyetlen nőnevelőjét, szenvedélyes ügybuzgósággal tanító és kezelő Piringer Róza intézetét is, hol élénk színben csodolá a leánynevelőket mai neveltetésök modorát, felhozván, hogy a honleányi érzelmek ápolása, fejlesztése mellett ugy leend a szülők öröme többszörözve s a leányok jövője boldogítóbb erejű, ha a háziasság egyszerű, de fenséges eszméje nyer náluk lehető mérvben kiképzést, örömmel constaltta, hogy Piringer Róza nőnevelőjében e korigényelte szükségesség vezérfonalként húzódik végig a nevelési rendszeren.

Szombaton délután városi képviselő ülés tartatott, melyen ó Nagysága elnökölvén, ülési megnyitással velős szavakban fejezte ki örömét a tan- és nevelésügybarátok s képviselők szépszámban megjelenésükön. Előadta ezután a helyi tanodákban szerzett tapasztalatait, nevezetesen, hogy mind a

gymnasium-, mind az elemi tanodákban az illető tanár és tanító urak dicséretesen, hazafias szellemben és az előirt tantárgyakban teljes szakavatottsággal tanítanak; jól berendezetten találta a tanszereket, melyek a városi tanács és képviselőség figyelmes készsége és főt. Könyve Alajos igazgató ur buzgalma folytán szereztettek be, úgy hogy alig van hazánkban hasonló tanintézet, hol a körülményhez képest, annyiféle tanszerrel volna ellátva. Ajánlotta, hogy a magyar szent koronához tartozó országok legujabb földabroszai szerzetessenek be, mert fájó szívvel nézünk azon jelzetre, midőn édes hazánk területi épsége oly kegyetlen megcsontitást, megszakitást szenvedni volt kénytelen. — A tanhelyiségek szűk voltát említette ó Nagysága és kérte a képviselőséget ez érdemben lehető szives atyai gondoskodásra; különösen előhozta, hogy az I-ső elemi fiosztály is a gymnasiumi helyiségben alkalmaztassék, hol valamennyien együtt lenne a fi-tanulóifjúság, mi határozatba is ment, hogy egyelőre, miután az új épület által több terem nyeretik, az első elemi fiosztály is ide helyeztetik be. A leánynevelőket tulszáma miatt nélkülözhetetlen még egy osztály felállítása, de hogy a városra ezáltal újabb érezhető teher ne hármojjék, mivel alkalmas helyiség nincs, lelkesedve fogadta a képviselőség ó Nagyságának azon indítványát, hogy egy kisedővoda létesíttessék, melybe az apróbb első elemi kezdő leánykák is járnának s így nem egy felsőbbi leányosztálylyal szaporíttatnék, hanem az ugyis szükséges kisedővodaival és pedig a kevés költséget igénylő irgalmas-nének kezelése mellett, kiknek több virágzó s az illető vidéken közelmérest kivívott érdemeikről s kisedővodaokról, mint a veszprémi, pápai megható leírását, jótékonyságát és fényes eredményeit adá elő ó Nagysága. Az ez alkalommal tartott képviselői testületben tehát az irgalmas-néneknek Nagy-Kanizsáni letelepítése egyhangulag elfogadtatott. Ugyan ez alkalommal Tárnok Alajos ur felemlíté, miszerint már e czélra Ranolder János veszprémi püspök ur ó Excellentiája 20 ezer forintnyi alapítványt ígérni kegyes volt.

A kántortanító segédjeivel több izben iskolai idő alatt levén a temetési szertartásnál s így a gyermekek magukra valának hagyva, vagy korábban hazaeresztve, határozatott, hogy a tisztelendő plebánia felkéréssek, miszerint a temetési szertartásokat délutáni 4 óra utánra sziveskedjék eszközöltetni.

A kisedővoda felállítására vonatkozólag Gózonny Ferencz városbíró ur említésbe hozta, hogy a jelenlegi kórházi épület alkittatnék át, a kóroda pedig a temető mellettti városi köztelekre helyeztetnék el, egyhangu helyesséssel fogadtatott.

A tanköteles iparos tanoncok száma 123, kik Halvax J. polgármester ur intézkedése s szigorú fellépése folytán jelenleg kielégítő mérvben látogatják a vasárnapi iskolákat,

noha egyes esetek vannak, s el-elmaradoznak, főleg a rajz óráról. Ez érdemben a városi tanács intézkedett, hogy felszabadító levelet addig kiadni nem szabad, míg az illető tanító és igazgató urak látomozása, bizonyítványai a tanuló részére kiállítva nincsenek.

Ó Nagysága kérdést intézett a faiskola mibenlétéről, melyre felvilágosítólag adatott, hogy a temető melletti erdőszi laknál levő faiskola tanulási használatra igénybe vétetett a városi tanács közbejötté mellett. Egyébiránt ez érdemben épen most fog tárgyalatni a zalamegyei gazdasági egyesületnek ez ügybeni átirata.

Sajnálattal említette ó Nagysága, hogy a cultus ministerium által kötelezett tantárgyul felvétetni rendelt tornászati nincs életbe léptetve, enyhítő körülményül hozván ugyan fel, hogy jelenleg a gymnasium új épületében alkalmas tornaterem fog berendeztetni, de addig is halaszthatlannak jelezvén az alagyakorlatokat, ennélfogva annak azonnali életbe léptetését indítványozá, mely indítvány lelkesedéssel el is fogadtatott s ideiglenes helyiségül az erdősziak gyopos udvara jelöltetett ki tornahelyül. Ó Nagysága kegyes volt megígérni, hogy jun. 30-án délután maga fogja az első próbát eszközölni s Csáktornyáról csupán emiatt Nagy-Kanizsára visszatérni, addig is néhány szűkös tornaeszköz készíttetését kívánta, melyet a városi tanács s képviselőség meg is ígért. Ideiglenes tornamesternek Ó Nagysága ajánlata folytán Petz segédtanító ur neveztetett ki.

Elnöklő főigazgató ur feltünteté, hogy a sajtó útján is azon balhiedelem terjesztetik, miszerint az egyháziak nyilvános tanintézetekben nem a korral haladva s nem a nemzeti lelkesedés édes érzetével tanítanak s csak is dogmaticus tárgyak bírnak náluk előszeretettel, indítványba tevé, hogy a nemes városi tanács és képviselőség intézkedjék oly formán, hogy kebeléből nevezzen ki egy 5 tagu szakértő bizottságot, mely bizottság tagjainak kötelessége az lenne, hogy a nyilvános előadásokon minden előleges bejelentés nélkül meg-megjelenjék, hanem az előadásokon magukat passiv viseljék, a hiányokról aztán tegyenek jelentést a képviselőségnél. Ez által meg jennének arról győződve, hogy iskoláinkban miként tanítanak, hogy valóban a legtisztább hazafi szellem lengi át, természetesen, ha ezek ellenes tanítást vennének észre, így aztán orvosolni könnyen lehet s egyesekért nem kellene az egész tanári kar ellen írni, beszélni s általában szent hivatásukban esüggedést idézni elő. Ó Nagyságának e nemes ösztönből s legtisztább ügyszeretettel tett indítványa méltó lelkesedéssel el is fogadtatott s valószerűleg a közrendészeti tanácsosztály fog megbízatni ennek tettlegességével.

Egyéb apróbb tárgyalások után, melyeket itt előhozni felesleges volna, Ó Nagysága lélekemelő szavakkal köszöntö meg a tanügy iránti lelkesedést s áldását kérve a

város összes lakosságára, zajos éljenzés között az érdekes gyűlés feloszlott.

Hétfőn főigazgató ur ó Nagysága főtiszt. Berzay Elek házfőnök urral Csáktornyára utazott, hol roppant lelkesedéssel fogadtatott, díszfogatok érkeztek a pályaudvarhoz és a városban fehérbe öltözött kisleányok üdvözölték, a fogadtatás mind az intelligencia, mind a nép részéről a legszívélyesebb volt. A többi között a magyarnyelv tanítását hozta be, melyre hazafiasan lelkesíté a városi érd. előjáróságot. Másnap visszajöttek.

Kedden estefelé zászlóengedezése mellett ment az ifjuság a kijelölt tornahelyre, hová nagy számu minden rendű s rangú közönség sereglett össze. Legelőször Vörösmarty „Szózata” énekeltetett el a gymnas. ifjuság dalárdája által, melyet kalaplevéve hallgatunk végig, ezután ó Nagysága személyesen kegyes volt rendezni a tornagyakorlatokban az első és azután az V-ik osztálybeli ifjúságot, mely alkalommal a gymnastica elemeiben Petz ur hogy jártassággal bir, valóban bebizonyította. Végezetre ismét három mű énekeltetett el s ekkor főt. Könyve Alajos igazgató ur lelkesült s hazafias szavakkal köszöntö meg ó Nagyságának ernyedetlen buzgalmát, fáradságát, hogy szives közbejöttével sikeresen életbe lépttetett városunkban a tornázás, a test edzésére szolgáló eme tantárgy, melyre Főigazgató ur ismét megszokott szívélyességgel és szeretetteljes szavakkal felelt.

Másnap, azaz szerdán reggel ó Nagysága Kaposvárra utazott. Hordozza az ég szerencsésen! ki N.-Kanizsán úgy, mint az egész tankerületben a tan- és nevelésügynek bölcs intézkedésével nem kis lendületet kölcsönzött személyes jelenléte által.

BÁTORFI.

A virágos kertből.

Szép a tavasz zöld öltönye, de sokkal díszesebb a nászruhája, ha Flóra varázsujaival a legkedvesebb alakok ezer meg ezer, ékeesebbnél ékeesebb nemeit himezi abba. Mit a tavasz e szende istenasszonya egy lehellőtől létesít, azt bájos hölgyeink a legnagyobb szorgalom s kedveléssel utánozni iparkodnak. Van-e hölgy, ki a virágokat ne kedvelné? Hisz ők is virágok, kik az élet rögös pályáján örömet s derűtséget varázsolnak a bebörtölt komor menyeczetre. Jól jegyzé meg a németek koszos költője:

Ehret die Frauen! sie flechten und weben

Himmliche Rosen ins irdische Leben.

A természet e szende leányával való foglalkozás mi nagyon hozzájuk illő! Gyöngéd érzelmek nemesülnek, izlésök finomodik s a házi kör szűk korlátai közt magányos óráikban nem képez-e virágos kertjük reájok nézve valódi társaságot? Igen hallgatag, de mely jelentős társaságot képez egy-egy hölgynek virágos kertje, melynek egyes virágjai há kifejezését adják kedélye hangulatának. De valamint e kedélyek érzelmekre különbözök; ugy hol ez, hol amaz a virág kedvencez urnőjének. E kedvencez királynét szeretőm soraim homlokára tázni, de minthogy félek, nehogy egyesektől megezőfoltassam, minthogy a külföldit a honinak ugyis előbe szoktuk legnagyobb részt tenni, ha a külföldről behozott növényeinket vezzem tárgyatul alapul.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaszat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombat,
egyen lven.Szerkesztőiroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JOZSEF könyvkereskedésben.

Előfizetési feltételek:

Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve

Egyén évre: - 6 frt. - kr.
Fél évre - 3 " - "
Évnyugodra - 1 " 50 "

Hirdetések

A hat basáhos postásorért 1-ször 7 kr.
2-ször 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Helyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitott téren”
egy postát sor beiktatási díja 16 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsa: a KIADÓ-HIVATAL, Pesten: ZESLER M.
Bécs, Hamburg, Berlin, Majna-m., Frankfurt- és Basel.
bon: HAABENSTEIN & VOGLER, Lipcse, Borna, és
Stuttgartban: SACHSE & TÁRSÁ, Bécson: OPPELIK.

Észrevétel a népiskolai törvény-javaslatra.

Itt ülök szegényes szobámban, a kétségbeesés legsötétebb rémképei veszik körül lelkem láthatárát, iszonynyal tekintek a jövőbe, mely még pár nappal is előbb édes reménnyel, nyugtatóbb anyagi boldogsággal kecsegtetett.

Egy szegény, 300 frt évi fizetéssel ellátott városi tanító vagyok; nőm s öt gyermekem van, kikkel hét éve ártogatom a keserű poharat, melyet a sors számomra kijelölt. Az idő vontatva, lassú léptekkel haladt, naponként véresebb nyomokat hagyott hátra, melyek elviselhetlen keresztként nehezültek vállaimra. De bízom a gondviselésben s remélem egy jobb jövőt, mely a haza legelhagyottabb napszámóinak — a tanítóknak, kik a népnek értelmi emelésében fáradoznak — felfogja tüntetni egyszer a napot, melyen izzó fáradaimk méltó jutalomban fognak részesülni.

S íme a csalódás!

Itt fekszik előttem a vallás- és közoktatási ministerium által kiadott „Néptanítók Lapja”, mely időnként oly lelkesítőn szól hozzánk, hogy hivatalos teendőinkben buzgók, kitartók legyünk. Gyakran beszélt ez a népnevelés pangásáról, okairól, a tanító magasabb állásáról és anyagi helyzetéről, mindenben javítani törekedett, csak türelmet, kitartást kért, míg a szentesítendő törvényjavaslat elkészülvén a ház elé terjesztetik megvitatás, helybenhagyás vegett. Oh akkor én még több reményt kötöttem e jóslathoz s hittem, hogy a tanítók, kiknek kezébe egy nemzet jövője letéve van, türelmetnek egy szolgálai álláson, anyagi helyzetük jobb, állásukhoz méltóbb lesz.

Tehát lássuk a népiskolai törv.-javaslat 131-ik §-át, mely a tanítók fizetéséről szól: Az elemi népiskolai tanítók évi fizetése nem lehet kevesebb 300 o. é. frtnál, a segédtanítóké 200-nál.

E megállapított fizetésből kitűnik, hogy a kormány mennyire karolja fel a tanítói állás nagyságát; kitűnik, mennyire akar haladni a művelt nemzetekkel, hol tettel mutatják meg: miszerint nem lehet pozdórnát lovakat tartani, mely mezeiket művelje. E törv.-javaslat jóváhagyása s szentesítésével anyagi helyzetünkön javítva nincs, sőt a nép figyelmézetve érzi magát, hogy tanítója, bár mennyire küzdjön is a nyomor, az éhhalállal, 300 vagy 200 o. é. frt fizetésnél többet adni nem köteleztetik. Sőt megtörténhetik az, hogy ott, hol a népnevelés nagyságát már fölfogta némileg a nép, s tanítóit illó díjban részesíteni határozta; törv. kihirdetéskor visszavonja határozatát, s a törvény mellett marad, mert sokkal szegényebbnek tartják magukat, semhogy nagylelkűséget gyakorolhatnának irányunkban.

Mit nyerünk mi, kik nyomorult helyzetünkben a kormányba helyeztük bizalmunkat, kire mint lángloborra tekintettünk, mely a nyomor-, az éhség földjéről egy nyugtatóbb,

némileg boldogabb hazába vezetend? Terhet — talán — de megillető jutalmat nem. — Egy kormányzolgának — inasnak — évi fizetése 300 frttól 400 frtig állapított meg, egy tanítónak pedig, kinek 16—18 évig tanulnia, szenvednie kell, míg egy pályára érdemesnek találatik, 200 frttól 300 frtig. — Tehát egy szolgáló — egy inas — több egy tanítónál!

Most lássuk a felső népiskolai tanítók fizetését, mely szinte az iméntem érintett §. c. d. pontjaiban következőleg állapított meg: A felső népiskolai rendes tanítók évi fizetése nem lehet kevesebb 550 frtnál, a segédtanítóké 250 frt.

A kormány itt is kétféle cím- és fizetésre osztotta a tanítókat, de nem találni a törv.-javaslat közt egy pontot sem, mely a különböző cím- és fizetést élvező tanítók hatáskörét is kijelölné. Szerintem egy több osztályu, de egészet képező tanodában az osztálytanítók közt sem címre, sem fizetésre különbség nem lehet; segédtanító tehát csak oly tanodánál alkalmazható, hol valamelyik osztályban a tanulók a kellő számot (60-at) felülhaladták; az osztálytanítónak segédre okvetlen szüksége van, vagy ott, hol egy bizonyos tantárgy előadására egy mellék-tanító szükségeltetik. Tehát nagyon tapintatlan az eljárás, hogy négy vagy több osztályu tanodánál csak egy vagy két rendes és jobb fizetéssel ellátott tanító legyen, míg a többi osztályokban szinte önállóan működő, felelős, de nyomorult fizetéssel ellátott segédtanítók, kiknél a képesség ugyanaz, vagy néha több azokénál, kiket a szerencse kereké a jobb fizetésre emelt. Ily eljárásra — mi igen gyakori — már a józan ész a jogtalanság bélyegét sűti, mert egyenlőtlen bérért egyenlő munkát követelni nem lehet.

De végre is ily segédtanítók, kik sokévi tanulmányaik után 200, vagy 250 frtos állásra jutnak, s legjobb törekvéseik mellett sem javíthatnak sorsukon, vagy meglehet, hogy nősek és semmi, hivatalukkal megegyező forrás nincs, melyből fáradságos uton is a kenyérre sem elegendő díjukhoz meríthetnének; miből éljenek, a 200 frtból? melyről naponként 60 kr. sem esik? Ez szomorú! — Egy mesterlegénynek, — napszámósnak többje van naponként egy forintjánál!

Ez igen nem lehet! Sokkal többet várunk a cultusministertől, semhogy ezt melegebb ajánlás nélkül törvénynyé emeltesse. Sokkal többet várunk, remélünk honatyáinktól, sehogy a tanügyet — mely a haza jövőjének, boldogságának talpköve — nem tennék sajátjokká, nem ölelnék a haza boldogságáért dobogó keblökre, nem ápolnák szívök mélyével! — Tanügyünk fejledező csira, mely meleg ápolást, buzgó, önfeláldozó kertészeket kíván, kik az élet fentartathatási gond súlyos aggodalmától menten, nyugodt lélekkel munkálkodjanak az emberiség kertjében, a sarjadékat értelmes művelt nemzeté nevelendők. Pedig a csekély díj nem nyugtathat minket anyagi helyzetünkben, nem teljesíthetjük elég buzgalommal kötelmeink körét,

mert a kenyér utáni nézés-gond gyakran oly perczeinket veszik igénybe, melyekkel leg-többet használhatnánk!

Egy tanító.

Egészségügy.

Mit kell tenni, hogy a gyermekek az örökös vakságtól megóvassanak?

(Népszerű oktatás a vidéki nép számára.)

A mindennapi tapasztalás tanúsítja, hogy az ember testének legdrágább kincsével — szemével — legkönnyelműbben bánik.

Azon szerencsétlenek legnagyobb része, kik országúton koldulással könyörölteségre vannak utalva és sötét világtalanságukban szánalmat gerjesztenek, ez állapotukat többnyire már csecsemő korukban elhanyagolásnak és czélszerűtlen bánásmódnak köszönhetik. — Vakon születtek igen ritkán találhatunk, hanem újszülöttek, kik életük első napjaiban egy könnyen gyógyítható szembetegség által, hanyagság miatt, a látástól örökre gyógyíthatatlanul megfosztanak, gyakran fordulnak elő; legnagyobb része falu helyen, hol orvosi segély hiányzik.

E szerencsétlenek sorsa leginkább a tudatlan vagy hanyag falusi bábák lelkiismeretét terhelteti, kik elmulasztják e szembetegség kezdetében a szülőket a veszedelemre figyelmeztetni s az újszülött gyermeket ettől lehetőleg megóvni.

Az újszülöttek szemgyuladása legtöbbnyire életük első napjaiban fejlődik.

Megismertető jelei: A gyermek szemét ki nem nyithatja, a világszínét nem tűrheti, szeméi könnyeznek, szemhéjai megdagadnak, genyes sárga folyadék mutatkozik, a szemő fehére veres. Ezen eleinte szelid szemtakár némelykor figyelmes bánásmód és gyöngéd mosás által, lágy meleg vízzel, ártalom nélkül elmúlik; többnyire azonban veszedelmesebb fokra fejlődik úgy, hogy kevés nap alatt a szem tökéletesen megromlik, látását örökre elveszíti.

Azért szükséges, hol csak alkalom van, multhatatlanul orvosi segélyt keresni.

Nincs helye e lapokban az újszülöttek e gyakori szembetegségéről falukon, tudományos értekezést kölneni; e sorok célja egyedül a népot az okokra és veszedelemre figyelmeztetni, s ez által sok szerencsétlenséget elhárítani, mely legközelebb a szülőket bíval és szomorúsággal tölti el s később a társadalomnak és államnak terhére esik.

Az első veszedelem a gyermek szemét már a születés alatt fenyegeti, ha ez t. i. nem egészséges tiszta anyától születik, s mindjárt születése után a szokatlan nagy világszín és hideg levegő válik ártalmára, ha ezektől kellőleg meg nem óvják a bábák. Szükséges azért gondoskodni mérsékelt és tiszta szoba levegőről; portól, füsttől, nagy világszínétől a gyermeket oltalmazni kell. Ezen okok miatt fordul elő a szembetegség leginkább szegénysorsu népnél, ki ez ártalmaknak ki van téve kényelmetlen kunyhók-

(Szerkesztői példány.)

ban, hol télen a hideg, a tisztatlanság tü fel tanyáját.

A tiszta és meleg levegőhöz tiszta és lágy meleg víz is kívánatik a gyermekfürösztéshez, mely után jó meleg takaró, különösen az első napokban, míg az újszülött a levegőt megszokta; azért a keresztelésnél is télen a meghűléstől oltalmazni szükséges, kivált falun, hol gyakran meszire gyalog vagy nyitott szekéren viszik a gyermeket templomba, legrosszabb zivatarban is.

Ezen itten elősorolt okok miatt következőkre szükséges figyelmeztetni, hogy az újszülött gyermek szemét a vakságtól megment-
sük:

1-ör. A szoba, a melyben a gyermek születik, fél homályban tartassék, de semmi esetre egész sötétségben; ha a gyermek szabad levegőre vitetik, szeméit be kell takarni, a napvilágtól óvni.

2-ör. A szobában tiszta levegő, gyakori és óvatos szellőztetés által, de a légvonat mellőzésevel eszközöltessék, különösen szegény emberök lakában, hol egy szobában az egész család lakik, főznek, mosnak, gyermekruhát szárítanak. Jobbmóduak is a legrosszabb szobát választják hálószobának, a szebbet fényezésre zárva tartván.

Hideg szoba ártalmas a gyermekfürösztésnél, mert az újszülött könnyen meghűl; azért gyengemeleg szobában is melegített gyermekruhát szükséges használni a fürösztés után. Az alig született gyenge gyermek nem lévén még alkalmas edzésre hideg által.

3-ör. A fürösztés alatt a baba gyöngéden bánjon az érzékeny szem mosásánál és takarításánál tiszta lágy meleg fürdővízben, melybe szokás szerint szennyes ruhát ne rakjanak.

4-er. Ha ezen óvmódok daczára mégis fejlődnek az újszülöttnél a szemlob, mely genyes folyadék által a szemből magát feltünteti, ekkor szoros kötelessége a bábának és szülőknök multhatatlanul orvosi segélyről gondoskodni.

Ámbár tapasztalásból tudjuk, hogy a kuruzsolásokat a legszorosabb orvos-rendőri tilalmak sem képesek akadályozni, mindazonáltal elkerülhetetlen szükségesnek tartom: hogy a hatóságok mind azon bábákat felelősségre vonják, kik hanyagság vagy más érdekből elmulasztják ezen veszélyes szembetegségnél idejében orvos tanácsát felkeresni, sőt a szülőket erről lebeszélni is igyekeznek, merészkednek, a gyermek beteg szemét magok kuruzsolván. Az orvosok kötelessége volna ilyeseket — ha tudomásukra jutnak — a hatóságnak bejelenteni, s ez által is sok szerencsétlen embert a vakságtól megmenteni.

Hogy azonban az újszülött szembetegsége addig is, míg orvosi segély érkezik — a mi nem minden faluban található — veszélyes fokra ne fejlődhesék, kötelessége volna a bábáknak a gyermek szemét lágy meleg vízzel szorgalmasan takarítani, nehogy a genyes nyálka a szemben meggyűlhessen. E végett nem elegendő csak felületesen a

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombat,
egész évben.Szerkesztőj irada és kiadó hivatal:
WAJDITR JOZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve:

Egész évre: - 6 ft. - kr.
Fél évre: - 3 - " -
Évnyelvre: - 1 - 50 -

Hirdetések

A hat hasábjos példányért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Helyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitott téren”
egy petty sor beiktatás díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N-Kanizsa: a KIADÓ-HIVATAL. Postán: ZEISLER M.
Bécs: Hamburg, Berlin, Majna-m-Frankfurt és Basel.
ben: HAABENSTEIN & VOGLER Lipcse, Bern, és
Stuttgartban: SACHSE & TÁRBA. Bécsben: OPPELIK.

Néhány szó a nagykanizsai gymnasium építése ügyében.

Annak idején nyilvános helyen kimondtam, hogy a gymnasiumi építkezés terve igen hiányos; hosszasan vitattam, hogy a terven változtatni, javítani kell: de hiába, a terv változatlanul árlejtés alá került.

Most, midőn az épület egy része fönn áll, velem együtt az egész város csodálja és bámulja, mert ilyennek csakugyan még sem képzeltük.

A közönség bizonynyal valami nagyot és szépet várt, de várhatott is a nagy előkészületek és ügy iránti általános lelkesedés alapján; én nem sok jót néztem ki a tervéből, de legalább reményteltem, hogy annak főbb hibái a kivitelnél mellőzötték és javíthatni fognak.

Csalódtunk merész és szerény reményeinkben egyiránt, a kivitel még gyarlóbb, mint volt a terv, és egy díszes középület helyett valóságos csodaszülöttet látunk emelkedni, épülni.

Reményem, senkinek az izlését nem rontom, ha állítani és bizonyítani bátorodom, hogy a gymnasiumi új építés alaposan el van hibázva; e nyilvános titkot látjuk és tudjuk, de nem szeretjük kimondani és bevalani, pedig a hibákban rejlik legtöbb tanúság és azokat, ha már titkolni nem lehet, elemezni és megvitetni épen nem árt.

Különben is a művészet érdekében jogom és kötelességem az építészeti tévedéseket, ha megátolni nem lehetett, legalább megírni és ijesztő példa gyanánt a közönség figyelmébe ajánlani.

Ezért amit előre megmondtam, ismétlem most, és mintán már lehet, hebizonyítani bátorodom, hogy a gymnasiumi építés nem czélszerű, nem szép és nem olcsó.

A czélszerűség egy iskolaépületnél elsőben is azt kíváná, hogy az épület száraz, egészséges legyen, tehát padlója a földnél egy kissé magasabban feküdjék; továbbá tágas és világos tantermekre volna szükség, de e lényeges két pont fel van áldozva, hogy a régi zártaépületen változtatni ne kelljen. — Azután azt kíváná a czélszerűség, hogy ha egy ódon épület mellé újat építünk, vagy egyuttal átídomítsuk a régizet az újhoz, vagy legalább az újat csináljuk az újabb kor kívánalmainak megfelelőleg; újat a régihez ídomítani, kivált midőn az új épület tömkelege tulnyomó, czélszerű nem lehet; de még sajnosabb, ha az új épület csak félig egyez a régivel, azaz sem utánzásnak sem eredeti műnek nem tekinthető.

Az sem épen czélszerű, ha egy vakablakos tornacsarnok a főtüzára, egy kápolna és díszterem pedig leghátul terveztetik; az is elég nagy baj, ha a földelyek általában lapasabbak, mint a cserépfödély természeté megengedi.

A szépségről tán kár is szólni, a kinek szeme van, láthatja mi készül. Igaz, hogy egy toldott, földött, rendetlen épületet nehéz is volna széppé tenni, de benne a rútát pa-

lástolni, egy kis csínt, izlést kimutatni nem csak lehetne, de kellene is.

Mert ha valami régi épület nem éppen izletes, azt csak eltűnjük valahogy megszőkásból, de ha a város közepén újból épül egy középület, az ha szerény és egyszerű is, de minden művészetet csuffá ne tegyen.

Hanem ha rossz és csunya is, de bizonyosan olcsó az építkezés, azt hiszi mindenki, ha tudja mennyire le árlejtették egymást, és hallja, mennyit fizet rá valamennyi vállalkozó. De az épen a szomorú dolog, hogy a hol a költséget kimélni lehetett volna, nem kimélték, a mi pedig félrendszabályok és árlejtés által megtakarítottak, az elkölcsodálatos műmutatványok és kísérletekre. Midőn egy egész épületrész a levegőben lóg, és 2000 forint értékű vasgerendák által gyémolittatik, az nem olcsó építés mód, és midőn minden fal vastagabb kellenél, az sem épen takarékoság. Elhiszem, hogy ha amint látszik a régi épületen tervezett minden módosítás elmarad, az építési végösszeg annyi sem lesz a mennyire számítva volt; de hogy az a nevezetes tornacsarnok feleáron szebbre és jobbra épülhetett volna, kétségtelen.

Általában nem képzelhetek szerencsétlenebb eszmét, mint milyen ezen tornacsarnoknak az emeletes főépületbe történt beerőszkolása; egy földszintes külön tornacsarnok számára az udvarban elég tér nyílt, díszesen és czélarányosan lehetett volna azt csupán azon vasgerendák áráért elkészíteni, melyek most menyezetére pazaroltattak, és ekkor a főépület sem lett volna úgy eltorzítva. Vagy ha épen oda kellett építeni, az emeleten a padlásba magasztva szépen megférne, vagy ha még földszint is kell lennie, mi szükség volt hegyébe alacsony, kényelmetlen szobákat erőszakolni, melyek ismét nem érik meg összesen a vasgerendákra költött pénzösszeget.

Különben is az eredeti terv szerint a tornacsarnok fölé szobák nem jöttek volna s az árlejtéskör ismételve kimondatott, hogy a terven, ha mindjárt rossz is, nem fog változás történni; különös fátum, hogy a legelső változás ily rosszul sikerült; már most azt sem tudja az ember, ohajtson-e még javítást a hibákon, vagy ne? Mindenesetre érdekes lesz az ügy további menetét figyelemmel kísérni; tanúság belőle nem hiányzik.

HENCZ ANTAL.

T e e n d ő i n k.

A hosszas várakozás után ideje volna, ha mosolyogva sütné a nap — vagyis népiesen mondva: pitymallának, — igaz hogy boru után jön a derű, a türelem rózsákat terem, minden kor meghozza a maga gyümölcsét, csak éretlen ne legyen, hogy meg ne betegdjünk.

Alig hogy a szűnyogok bekergettek a be-
rekből, a kalászatokat kellett összehordani a
mezőről, — tollamat, mit egy pár hóig pi-

henttem, szerkesztő ur öröme erre a rózsda. — Most az aratás eredménye türelhető, nem annyira ugyan, hogy dicsekedhünk, panaszkodni pedig csak a gyáva szokott.

Alkotmányos életünk csendes falusi magányosságában mily jól esik olvasgatni honatyáink által hozott údvös törvényeket, p. o. ilyen a sőtörvény, a nevelésügyeinek beadott munkálata; tudja azt ó nagysága nagyon jól, hogy nekünk egy pár generációt újra kell nevelni, hogy megértsék, mit kíván egyes polgároktól a haza. — Mert csak a honfui kötelesség teljesítése után jön meg azon korszag, hogy szellemileg művelt és anyagilag gazdagok lehessünk; de addig is kötelességévé vált azoknak, kik a néppel folyvást érintkezésbe vannak, köztük laknak, kijelölni az irányt s megírni, mik a teendők falun?

A felelet igen egyszerű, mert az élet tapasztalásából van meritve. . . . Az iskolai rendezés után 2-ik teendő a községi szervezet, mert rendes előjáráság nélkül nincs rendezett község. Sajnos, hogy már annyira jutottunk, hogy azon egyén, kit a közbizalom bírónak megválaszt, esküdni csaknem kötélen kell vinni a sz.-bíró elébe.

Mi ennek az oka? A bíró nem csak hogy nyomorultan van fizetve, sőt ki is van téve személyes bántalmaknak, vagyona ki van téve a bosszúnak! . . . Legalább is hatévvel kellene választani az előjáráságot s vagyontát a falu által biztosítani. Így, ezen eljárás által nyernénk erélyesebb községi bírakat, — mint első forum — szorgalmasabban örködnének vagyonunk felett. Hogy mi a többi teendő, jövő cikkemben fogom folytatni.

Ha hót, július 14. 1868.

BARANYAI ELEK.

A zalamegyei gazdasági egyesület.

Május 5-én 1868. Zala-Egerszegen tartott közgyűlése a kertészeti szakosztálynak következő munkálatait egész terjedelmében elfogadta s foganatosíttatni rendelte.

Tekintetes Közgyűlés! A gazdasági egyesületnek a kertészeti szakosztály vezetése alatt álló kertjeiről van szerencsém jelenteni:

Az 1865. ápril. 11-ki közgyűlési határozat folytán az egyesületnek öt kertje közül a perlaki továbbra is a selymészeti szakosztály vezetése alatt kizárólag szederfa tenyésztésre hagyatván fenn, a kertészeti szakosztály vezetése alá bocsátott négy közül a zalaegerszegi központi és a bellatincai kertek vétettek házi kezelés alá, a zalaegerszegibe kertész s melléje segéd, a bellatincaiba pedig csak kertfelügyelő állíttatott, s ez utóbbiban a szükséges munkák napszámok által teljesíttetnek. A zalaegerszegi kert gyümölcsfa és venyige, — a bellatincai szinte venyige, gypűnővények, szeder és nyárfa tenyésztésre használtatik, ez utóbbi

különösen nagyobb mennyiségben azon okból, hogy a Mura melléki községek lapályos — egyedül fűz-, eger- és nyárfa növelésre alkalmas — legelőinek befásítása előmozdítassék. A galamboki és kanizsai kertek házi kezelése czélszerűnek nem mutatkozván, bérbe adtak, legújabbán pedig elárúsíttattak, s az érettek befolyt összeg a zalaegerszegi központi kertnek nagyobbítására fordítandó.

A zalaegerszegi és bellatincai kertekből már 1867. évi tavasszal venyige és gypűnővények elárúsításából befolyt 129 ft.; a folyó évi tavasszal pedig eladatott 851 drb szálás (20 kr.), 318 drb törpe gyümölcsfa (15 kr.), 22,500 venyige (100 darab 8 forinton), 23,000 drb gypűnővény (1000 db 150 kr.), melyekért összesen befolyt 432 ft 65 kr. Ezen felül a zalaegerszegi sétaterre felhasználott 1200 drb gypűnővény, 150 db 3 éves jegenye, minden fizetés nélkül kiszolgáltatta az egyesület kertjeiből. A zalaegerszegi kertben, van jelenleg 132 db anyafa, legezbebb fejlődésben s nagy része gyümölcsöző állapotban. Van a helyiséghez alkalmazva csak 20 tőkből álló szőlőtelep, a lugos művelésnek beinutatósa végett; a nemesítési iskolában 12 ezer különféle alany 1—2 éves, részben a folyó tavaszi nemesítéssel s a nyári nemesítés alá előkészítve; a szőlőiskolában múlt évi maradvány 300 venyige, idei rakás 25,000. Ezekon kívül nagymennyiségű alma és körte magvetés; a legújabbán tenyésztésbe vett maclura aurantica amerikai gypűnővényből 3000 drb egy éves csemote; ugyanabból a folyó tavasszal is egy font mag vetve, valamint a Paliurus asuleatus-ból is. A bellatincai kertben a téli zordon idő s a nyulak roppant károsításokat okoztak és csaknem egész telepítvényünk megsemmisíttetett.

Mindamellét is a fennebb elősorolt növényekhez járult 22,560 gypűnővénynyel és 12,800 venyigével, összesen tehát 136 ft 23 kr. értékkel; ugy a 150 db jegenyével. Fennmaradt további növelésre 7000 darab 1—3 éves jegenye, 650 db szederfa, 760 db leánysom, 200 db vadrózsa magonc; a jelenlegi tavasszal elrakott: 600 jegenyedugvány s 18,000 db venyige; vettettett nagyobb mennyiségű galagonya- és akáczmag. Látni méltóztatik, miszerint a kertészeti szakosztály a fennforgó viszonyok és körülmények között minden kitelhetőt elkövetett és felhasználta arra, hogy a felügyelése s vezetése alatti kertek rendeltetésüknek, a t. közgyűlés várákosásának lehetőleg megfeleljenek, s ha némileg sikerült e czélt megközelítenie, a t. közgyűlés elismerésében legszébb jutalmát találálandja.

A jelenlegi tavasszal befolyt 432 ft 65 kr. ideiglenesen a szakosztályi pénztárba tétetett, mely összegből azonban a f. é. márczius 2-diki közgyűlés 9-ik sz. végzése folytán báró Aerenthal színezett ábrákkal ellátott gyümölcsészeti füzetet megszerelve és kiízetve lettek.

A f. évi őszre tervezett gyümölcs-, szőlő-

Van-e olcsobb valami?

és mindamellet jó portéka.

- 1 ft. 50 kr. Cabinet óra, pontosan járónak ismeretes, biztosíték mellett, ugyanazon óra ábrásával 1 ft 90 kr.
6 ft. Pompás nagy ingaórák (pendule) üveg alá borítva, ütő szerkezettel és üveg festéssel díszítve.
40 kr. A római kérdés, mulattató diplomatajáték.
30 kr. Szabályozott napórák, compassal egybekötve.
1 ft. 80 kr. Arany gyűrűk valódi gyöngyök és gránátokkal kirakva mindenféle nagyságban.
2 ft 50 kr. Ugyanazon gyűrűk valódi türkiz és gyöngyökkel kirakva
1 ft. 50 kr. Uj aranyból való gyűrűk brilliáns kövekkel, még a szakembert is megcsalhatni vele, mert eleven tüskéket sohasem vesztek el.
1 ft. Egy pár férfi inggombolykókkal. 1 ft 50 kr egy pái készlet-gomb. 3 ft 50 kr, egy garnitúra mellétek és fülbevalókból ily kövekkel.
1 ft. 50 ft. Talmi arany óráncsal 2 ft 50 kr. Talmi arany láncos hőlgyeknek 1 ft. Gyönyörű Talmi arany hőlgy-nyakláncok keresztcsékekkel.
50 kr 80 kr, 1 ft. a legfinomabb Talmi arany medallionok felnyithatók.
3 ft. dombornemű gépek egész nevek és adresekkel véve, melynek segítségével az ember maga készíthet magának látogatójegyet.
2 ft. 50 kr. Általános borotváló szereszm, és pedig finom, zárva járó fa-cassetté, mely tartalmaz: tükröt, hamcsort, Minden áru a legjobb minőség biztosítása mellett adatik el.
Árjegyzék-tablák sok 1000 új, csészésszerű tárggyal való rajzokkal (125-6,6)
Megrendelések pontosan és rendszeren teljesíttetnek.
Minden, bárki által bárhol hirdett eredeti árakon és díjtalanul szereszték meg, valamennyi fontnevezett cikkük egyes egyedül kaphatók: Industrie Halle, Bécsben, Praterstrasse 16.

Helymozgó (Locomobile) szíjak. Ajánljuk jeles GEPHAJTÓ-SZÍJAINKAT a legerősebb jáva-bőrből készítve. FUGÓ MEZGA-SZÜTYÖK, SÜRITŐ-LAPOK, legfinomabb gépbogyó-olaj. SVEIZI KÖSZÖRÜLŐ-KÖVEK, valódi Laferte és Budai MALOM-KÖVEK, a melyekből legnagyobb rakhely van: GEITTNER és RAUSCH uraknál, BÉCS, Mühlmarkt 10. sz. PEST, malomkellékraktár, főutca 2. sz. (136-16,5) Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Wichtig für BIERBRÄUEREIBESITZER. Nur was leicht ist, bewährt sich. Schaal, sauber und trübe geworden Lager, sowie auch nur Schenkbiere werden längstens in 24 Stunden durch ein unschädliches Mittel unter Garantie, glanzvoll, fein moussierend und schmackhaft wieder hergestellt. Bei Bestellung bitte um genaue Angabe der Zahl der Fässer und des Maas-Inhalts jedes einzelnen Fasses. Versendungen nehme der Kürze wegen nach.
Einsendungen von einer Flasch des kranken Bieres wäre gewünscht. Musterungsendung sowie Briefe bitte zu francieren. Nähere Auskunft ertheilt Aug. Siegerist, Mengen [Württemberg.]
Amtliche Urkunde. Dem Kaufmann und Fabrikanten, Herrn August Siegerist von hier, wird hiemit bezeugt, das derselbe der unterzeichneten Stelle über 10,895 Stück Zeugnisse, authentische Schriftstücke, von Anbeginn seines Geschäftes bis heute vorgelegt hat. Mengen, 1. April 1867. Stadtschultheissen Amt: 181-12,6] Kopp.

AZ ELSŐ „TUDAKOZÓ S KÖZVETÍTŐ INTÉZET“ hirdetés Nagy-Kanizsán. (143-4) Először 30 kr., minden további beigtatásért 20-20 kr., fizetendő. Jelen beigtatott jegyzetkésre teljes felvilágosítással és bővebb értesítéssel szolgálunk. WAJDITS JÓZSEF.
Haz eladás. Csaldátok ügye rendezése végett N-Kanizsán egy jó helyen levő ház örök-áron eladatik. Értéke 6000, évi jövedelme 600 frt.
Portás. vagy urasági hához mindenesek ajánljuk egy 8, hosszabb időre szóló, bizonyítvánnyal ellátott egyén, ki folyton előkelő uraságoknál szolgált, mint szakács, de egészségi szempontból azt feleselőlni kénytelen.
Egy kisebbszert. ELADÓ HÁZ kerestetik azonnali készpénz fizetés mellett.
100 akó jó bor. egészen jutányos ártért szabad készből eladó Nagy-Kanizsán.
Egy cseplőgép. használható állapotban eladásra készen áll, jókarban van a jutányos áron megszerezhető a tudakozó intézet által.
Több kiadó kisebb nagyobb lakás. feltől értesülhetni intézetünkben.
A nagyhirű s általánosan kedvelt Dr. Forty-féle „Sebtapanax“ darabja 1 frt, vagy 50 kr.-jával kisebb nagyobb alakban kapható tudakozó s közvetítő intézetünkben. Ugy Pillich Ferencz gyógyszerész úrnál Szombathelytől, és Sipőcz István gyógyszerész úrnál Pécsen.
Mindennemű adás-vevéseket pontosan eszközöl e tudakozó- s közvetítőintézet.

AZ ALTESTSÉRVBEN szenvedőknek. Bizonyítványok, (levélkivonatok). Mélyen meghatva érzem magamat, kegyedet tudósítani akarom, hogy sérvkenőcsönek 2 téglly használatára által altestésérvemből, melyben 43 év óta sokat szenvedtem a legesokot kelle az Ágyat érzem, teljesen kigyógyultam, úgy hogy 68 éves létemre minden ügyemet elvégezhetem. Mühlmann, a Rajna m. Württemberg, márc. 15. 1868. Hayer Krisztján, kov.
Noha eleinte sérvkenőcsökhöz bizalmam nem volt, mégis elhatároztam magamat vele egy kísérletet tenni; — és valóban több napok és eszm-törésnél kitűnő következménye lett. Ö-Verus, april. 1. 1868.
Dr. Stark, kön. Stabsarz a. D.
A fenn nevezett kenőcs a feltalálólól STURZENEGGER GOTTLIEB-től (Herrnsauba, Kanton Appenzell (Schweiz) rendelhető meg, valamint Farmagyl F. Sz. Mária'-hoz címzett gyógyszerész úr által, Pesten; és Lörvath Miksa gyógyszerész úr által Zágrádban.
Egy téglly ára 3 frt 90 kr. o. t. A díj beküldendő. — A gyógyítás gyuladást nélkül legtöbb esetben bizonyos.
Használati utasítások bizonyítvánnyal gratis. (144-12-2)

!!! Távirati értesítés !!!
A londoni csódtörvényesek határozatilag elrendelte, hogy az angol társaság raktára a központi rakhelyen, Bécsben (Tuchlauben N. H.) kényeserítve és a sonnal elárusították. Ebhez képest a 20,000 darabot meghaladó, angol férfi- és női fehérneműk, angol vászonszövetek, angol zsebkendők asztali kendők és legfinomabb angol hirtlingből álló rendkívül árkedvezőket hallatlan olcsó áron megszerezhetők. Az ily alacsony árak, viszonylva valamennyi cikkkel nehéz minőségűekhez és szépségűekhez, föltűnőbb érdekelhetik a magán-egyéneket úgy, mint az ismételt-adókat, mivel hasonló eladás még soha nem történt, s alig ha is fog előjönni.
Hasonlíttassanak össze pontosan az itt jegyzett árak egyéb árjegyzékekkel a megfontolandó továbbá, hogy ki nem elégitő árak minden ellenkezés nélkül visszavételnek, és a pénz bármennyire visszaküldetik, mely eljárás által a teljes megelégedés előre biztosítva van.
15000 darab vászon férfing a legfinomabbtól a legkésőbbesig fajig — mindenféle nagyságban, testhez álló és csinteljess 1 ft 50 krtól 2.50, 2.80, 3.50, 4 ft 80 krig.
10000 db vászon férfingdarab mindenféle nagyságban 1 ft 30 krtól 1.50, 1.80, 2 ft 50 krig.
9500 fehér és szines férfingek, legújabb mód szerint 1000 minta 1 ft 50 krtól 2, 2.50, 2 ft 80 krig.
8000 vászon nőiling célszerűen és csinosan készítő 1 ft 70 krtól 2, 2.50, 2 ft 80 krig. Legeslegfinomabb ingek 3 ft 60 krtól 3.80, 4.50, 10 ft 50 krig.
3000 db női nadrág és éjj köntös kitűnő szabással, igen csinos, 1 ft 80 krtól 2, 2.50, 2.80, 3 ft 50 krig.
1300 db vászon női háló-ing, legújabb szabás szerint, 3 ft 50 krtól 4, 4 ft 50 krig.
800 db alsószoknya bármely megkívánható minták szerint, hímzésre vagy csak egyszerűen 3 ft 50 krtól, 4, 5 ft 50 krig.
1500 db finom és közép finomságú vászor, 50 rőf hosszú és 3/4, rőf széles részletekben, 18, 20 főtől 23 főtig.
500 db legfinomabb angol kőzi szövet minden db hossza teljes 60 rőf, 24 főtől 28, 30, 35 főtig a legeslegfinomabb.
1250 db angol szövet 24 rőfös 161 részletekben, darabja 9 főtől 10, 13 főtig.
2000 rőf finom angol fehérített cszernavászon, 3/4 bécsi rőf széles 52 kr.
2500 tet angol vászon zsebkendő 2 főtől 3, 3.50, 4 főtig fél tucatontól kézhöz szolgáltatva.
2000 tet angol vászon-batilt-kendő férfiak és nők számára 5 főtől 6, 7, 8 főtig fél tucatontól kézhöz szolgáltatva.
20000 db ing-mell legfinomabb batilt vászonból hosszantól vagy haránt ráncokkal, 80 krtól 1, 1 ft 50 krig.
600 db angol vászon-damaszt asztali kendő, legújabb árakkal, 6, 12, 18 és 24 személyre Átlasdamaszt értékének 1/2-adáért.
23000 rőf igen finom, legeslegjobb minőségű fehér angol hirtling és Madapolán, rőfje 26, 28, 30, 40 kr. a legfinomabb.

MISEMONDÓ RUHÁK, pluviálék, dalmatikák, albák, rochetek, velumok, oltárpárnák és terítők stb. Ohina ezüst és tuzarahyzott Monstranzok, kelyhek, ciboriumok, pacifral gyertyatartók, füstölők töménytartóval, szentelő-viztartó aspasoriummal, lámpák stb. Egyházi-, czéh- és iskolai-lobogók, BALDICHINUMOK ÉS PANTIFICAL ESZKÖZ, KÉSZTYŐ, INFULA, PASTORAL, GREMIAL, HARISNYA, CZIPÓ STB. s a leggazdagabban kiállított ORNÁTOK, és minden EGYHÁZI SZEREK legjutányosb áron kaphatók: Oberbauer Alajos gyárraktárában, vácsi utca 15. szám a. PESTEN. (96-26-11) ÁRJEJYZÉKEK S UTASÍTÁSOK KIVÁNATRA BEKÜLDETNEK.

DARLEHEN in jeder Höhe auf Gründe, Güter und Häuser nach Ungarn und in die Provinzen zu mässigen Zinsen, auf viele Jahre, in kleinen halbjährigen Raten rückzahlbar. Einsendung der Wertnachweis-Documente nebst Retourporto rekommandirt an das: Behördl. autoris. Eskompt- und Eskomptvermittlungsbureau, (134-6,6) Wien, Stadt, Gonzaga-Gasse Nro. 12, 3. Stiege, Thür 38.

Bécsben, belváros, Bornergasse 2. sz. J. G. Popp tr. és gyakorló orvos által készített Anatherin-szájviz kitűnő határát újra megerősíti e bizonyítvány. Igen tisztelt orvos ur! Kedves kötelességemnek ismerem az Ön által feltalált, a szenvedő omboriségre írt nyujtó: Anatherin szájavizért legesintőbb hálámást kifejezhetni. E szer felőlv használata által menekültem meg: a mélyen gyökerezett fogfájdalmaktól; így tyukaa fogaim most ép ily jól használhatom, mint az egészeségeket Uraságod kitűnő essentiaja egyttal minden fogindaganat és invérzéstől megszabadított. — Legyen Ön meggyőződve, hogy szere ajánlatára mindent fölhasználok, mi tehetségemben áll. Magamat hajlamaiba ajánlvá maradtam. Berlin, Anna-ut 47. (54-*) Lobeck T., hadnagy.
* Az „Anatherin-szájviz“, valamint az „Anatherin-fogászta“ Kapható Nagy-kanizsán: Belus József gyógyszerész. Rosenberg, Rosenfeld A. Wajdits J., Welisch, Feszolhofer és Schwarz A. urak kereskedésében Pápan: Tschopen J., Stampf G. és Löwy I. uraknál, Keszthelyen: Singer N. Zala-Egereszen: Antal F. gyógyszerész és Handler H. — Kapronczán: Werli gyógyszerész — Varsdon: Halter gyógyszerész. — Szeged: Mithig. — Sümegen: Dörner Kajet. és Stamborszky L. gyógyszerész uraknál.
Hallás és beszélőszerv betegségek úgy, mint fülzugás, fülsengés s más eféle bajokban szenvedőknek orvosi tanácscsal szolgál Dr. SCHMALZ, gyógyászati tanácsos DRESDÁBÓL, ki 38 év óta kizárólag az említett betegség gyógyítását gyakorolja f. évi augusztus 1. és 2-án, szombaton délután és vasárnap csak délelőtt 8-11 óra közt Nagy-Kanizsán a „Szarvas“ vendégfogadóban 9. szám alatt e város vidékebelieknek orvosi tanácscsal szolgál. (147-2, 2)